

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer
csütörtökön és vasárnap.

Á r a :

Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.

A szerkesztő szállásai:
Sztínház-utca 404. szám.

NEMERÉ.

Politikai, közgazdászati és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

4 hasábos harmadik sorért,
vagy annak helyéért 4 kr.
(1—10 sornyi hirdetés ára
mindig 40 kr.) — Bélyegdíj
minden íglatáskor 30 kr. —
Nagyobb hirdetéseknek alkul-
szerint. — Hirdetések fölvé-
tetnek a szerkesztőségénél.

A bank-kérdés.

A képviselőház e hó 16-ikán tartott ülésén kezdetét vette az oly nagy fontosságú bankügyi vita. —

Ezt megelőzőleg Trefort Ágoston a kiküldött bankügyi bizottság nevében elmondta véleményét a bankügyre, melyben kifejti, hogy azon helyzet, melyben Magyarország az osztrák-nemzeti bank irányában áll, oly anomalia, melyet védeni nem lehet, annál kevésbé pedig fenntartani.

Az osztrák nemzeti bank a legnagyobb s rendkívüli kiváltságokkal ellátott pénzügyi intézet a magyar osztrák monarchiában, a mely egyedül szabályozza a pénzügyi piacot, s melyre a birodalmi tanács s az abban képviselt országok kormányai befolyást gyakorol, s melyre, annak dacára, hogy kiváltságait tetteleg Magyarországon is élvezi, a magyar törvényhozásnak semmi befolyása nincsen, kormányunknak pedig csak indirekte némi csekély mértékben van befolyása. Ez oly anomalia, mely dualisticus államszervezetünk mellett tarthatlan.

Tehát ma ma a kérdés az, hogy kelle-e a jelen viszonyok között önálló magyar jegybankot állítani — mert az igen természetes, hogy kell, — hanem a kérdés ma a cél-szerűség s oppontitás kérdése, azaz: mi az, a mi a bankügyben a jelen viszonyok között lehetséges, tanácsos és hasznos reánk nézve.

Ily szempontból fogta fel e kérdést a bankügyi bizottság, mely oda nyilatkozott, hogy addig, míg függő adósságunk szabályozva, s a valuta helyreállítva nem lesz, mi egészséges, correct, hitelünket szilárd alapokra fektető, s rendes pénzforgalmat biztosító, önálló jegybankot alapítani képesek nem vagyunk s annál fogva törekednünk kell, kellő óvatossággal, aránytalan áldozatok nélkül a valutát helyreállítani.

Kapcsolatban ezen a bankügyi bizottság által kifejtett véleménynyel — Trefort Ágoston következő határozati javaslatot terjesztett elő: „Utasítatik a pénzügyminiszter, hogy

1) Érintkezvén a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyminiszterével, azzal egyetértőleg készítsen törvényjavaslatot a valuta rendezésének módjáról és terjessze azt a törvényhozás elé.

2) Gondoskodjék, hogy addig is, míg ez megtörténhetnék, a bankjegytorgalom oly központi közeget nyerjen az országban, melynek igazgatósága annak idején törvényhozásilag jóváhagyandó alapszabályai értelmében a magyar kormány törvényszerű felügyelete és ellenőrzése mellett függetlenül járjon el, és mely a magyar korona országai valódi hitelszükségletének fedezésére megfelve összegekkal rendelkezzenek.

Ezen javaslattal Trefort Ágoston Ernőnek a bankügyi bizottságban készített kisebbségi indítványa áll, mely szerint törvényjavaslatot sürget független jegybank felállítására; a valutát pedig helyreállítandónak véli, ha lehet Ausztriával, hanem pedig külön.

Van még egy javaslat, a balközépé, melyet Ghyezy Kálmán terjesztett elő — kapcsolatban igen tartalombús beszédben.

Ghyezy Kálmán a valuta helyreállítását sürgeti, s e tekintetben Trefort Ágoston javaslatával egy alapon áll, csak a helyreállítási módra nézve van eltérő megjegyzése. Szerinte a különböző módok között előzékenyebb lenne a függő államadósságok megelőzéséből adódó, hogy azután függő adóssága, saját részének convertálása, a valuta helyreállítása iránt mindegyik állam a maga érdekeihez képest szabadon intézkedhessék.

A valuta helyreállítását a monarchia másik államával nagyon is lehetségesnek tartja Ghyezy és erősen hiszi, hogy az egyezmény megkötése ellen — ha kormányunknak erre komoly és őszinte szándéka van, a monarchia másik állami törvényhozásánál és kormányánál akadályok nem fognak telmerülni.

Meggyőződését indokolja azzal, hogy a valuta helyreállítása igen is érdekünkben van nekünk is, de sokkal nagyobb érdekében van a monarchia másik állama polgárainak, mert a valuta helyreállítása más szavakkal a pénz, a

tőke, az ingó vagyon értékének megszilárdulását, öregbedését jelenti; az pedig mit mi ezen cikkekkel bírunk, igen-igen sokkal kevesebb annál, a mi ugyanezekből a lajthántuli tartományok polgárainak birtokában van.

Tekintettel kifejtett elveire, a következő határozati javaslatot terjeszti elő.

„A miniszterium oda utasítatik, hogy az államjegyekből álló függő adósságnak megalapítására vagy megosztására szolgáló rendszabályokra nézve ő felsége többi királyságai és országai miniszteriumával az 1867. XV. t. 5. §-nak értelmében egyezményt haladék nélkül igyekeztvén létesíteni, még a jelen országgyűlés alatt helyreállítását terjeszzen elő a valuta helyreállítása, és egy önálló jegyeit ércpénzért mindég beváltó s a magyar korona országainak mindazon vidékein, melyekben a forgalom érdekei igénylik, a fiókokkal ellátandó jegybanknak Pesten oly módon leendő felállítását, hogy az átmeneti nehézségek tekintetéből ilyen módon felállítandó jegybanknak szakadalmat lehetőleg rövid időre szorítottván, ennek eltéréssel a törvény általános rendelkezései által szabályozott bankszabadság életbe lépessen.”

A jobboldal és balközép javaslatát közt tehát csak a jegybank felállítását körül van eltérés, — a mennyiben Ghyezy Kálmán egy önálló magyar bank felállítását akarja kimondani, mit a jobboldal még ma nem tart opportunusnak.

Ghyezy Kálmán után Zsedényi Ede szólt a tárgyhöz.

Beszédben hangsúlyozza, hogy a valuta tettelegesen rendezése előtt egy önálló magyar bank felállítása roppant nehézségekkel jár, miután a valuta rendezése és a függő adósságoknál való feloldása sokkal könnyebben, sokkal gyorsabban történhetik, ha az egész monarchia segédelmével eszközölködnek, mintha mi magunk ezt hazánk rovására egyedül vállalnánk.

Kerkápoly Károly pénzügyminiszter elmondja mindazt a mi a kormány álláspontját a bankkérdéssel szemben illeti. Meggyőződése szerint

TÁRCZA.

Egy „lactum nantium“.

Berlin 1872. Febr. 5.

Mult évi nov. 14-ike óta, midőn Andrassy gróf mostani magas állására lön kinevezve, a külföldi s főleg a német napi sajtó feltűnő gyakran foglalkozik hazánk különböző viszonyai és jelesb férfaiával. Ez által mintegy azt látszik kifejezni, hogy — habár későre is — belátta Magyarország európai fontosságát és a magyar nép politikai életrevalóságát.

Évekkel ezelőtt lépett ugyan nemzetünk a tettek széles mezejére, követve nagy költője buzditó szavait: „Hass, alkoss, gyarapíts s a haza fényre derül“; azonban az itélet — folyvást hazai törekvéseket méltányolnia kellett volna — folyvást kését, maradókat. Némelyeszer hallottam külföldről hazatért barátaintól a méltó panaszt, hogy „itt“ nem ismernek, nem akarnak ismerni bennünket s a magyar ember egyetlen jellemző tulajdona a — „csikós-ruha!“

Jól esik lelkemnek s hiszem, hogy csak örömet kelt het föl olvasóim kebelében is, ha most az ellenkezőről tanuskodhatom. Ma már nemesak azt tudják, hogy létezik egy olyan földrész is, melynek neve Magyarország, hanem ismerik ennek historiai múltját, méltányolják különböző reformtörekvéseit, melyeket a jelenkor áttértett szellemének fényes bizonyosságai gyanánt tüntetnek fel; megadják hazánknek — mint az európai államgöpezet egyik főfactorá-

nak — a töle eddig megtagadott magas jelentőséget s elismerik költőink és államférfiaink irodalmi nagyságát s eddig elvitatott babérait.

Nem tudom, ha vajjon Albion fainak hazájából, a fagyos Newa vidékéről, a Rajna és Tiber gyönyörű partjairól is ily „lactum nantiumot“ lehetne-e alkalmam írni a „Nemerének“ azon szíves kéréssel, hogy zungja azt a kislelkűek fölébe, „a kik mostan is még kételkedni tudnak a jövő felett“; — de hogy a lassu Spree mellől, a német császári fővárosból teljes joggal közölhetek ily örömhirt: az alábbiak legyenek bizonyosságomul.

Midőn a „Berlinerische Nachrichten“ egyik közelebbi számában Petőfi költeményeinek Meltzel Hugótól eszközölt fordítását bírálja, „a nagy magyar Genius“-ról egyebek közt így ír: „A természet élethű festője, a kitűnő humoristika, a bor, szerelem és boldog családi élet jeles daluoka, a phylosoph — és psycholog — költő és a magyar szabadság — harc Tyrtaeusá méltán foglal helyet a világirodalom jelesei első sorában“

A szélesen elterjedt „Illustrirte Zeitung“ pedig mult évi utolsó számában az osztrák-ministerbirodalom közös külügyére és a magyar osztrák-ministerelnökök jól tállált arcképeit mutatja bé olvasóinak. Andrassy gróf terjedelmes életrajza így kezdődik: „Elvitázhatlanul Andrassy a legkitűnőbb, politikailag a legtapasztaltabb az osztrák-magyar birodalom államférfiai között, — e szót a maga legteljesebb értelmében véve. A nemes grófnak szeretetre méltó személyisége, népszerűsége egész Magyarországon közmondásos; ha Deákot tisztelik, akkor Andrassyt szeretik és imádják, ki úgy tud a magyar néppel bánni, miként tán meg Kossuth tudott.“ — Lónyait pedig

mint a monarchia páratlan pénzügyi kapacitását characterizálja s életrajzában főleg miniszteri tevékenységét említi dicsérelőleg.

Továbbá a helybeli „National-Zeitung“ ez évi első számaiban egy tárcza jelent meg „Jókai“ czimvel. Egy wiesbadeni utazó a mult év nyarán Magyarország nagy részét bejárva, itt szerzett tapasztalatait „esevegi el“ hazánk kedvelt írójának neve alatt, kit svábkéi gyönyörű lakában személyesen is fölkeresett. Jókai e cikkből a magyar és német nemzet közvetítője gyanánt tekint, mert ez idő szerint Jókainak van legtöbb műve német nyelvre fordítva. Szól aztán számos hazai szobkásról, az országgyűlési maioritas és minoritas politikájáról, melyek közül az elsőnek nézeteit helyesli; dicsérelőleg említi fel a gyorsan fejlődő szép magyar fővárost az (Ueber Land und Meer“-e legelterjedtebb képes hetilap is három gyönyörű képben mutatja bé olvasóinak a tervbe vett sugárúti-vonalat) és a legnépszerűbb, gazdag tollú írónak sok oldalu érdemeit.

Végre a „lipcsei Értesítő“ egyik januári tudományos mellékletében „Deák Ferencz jellemzéséhez“ című cikket közöl. Azon edes örtés, mely ama jellemzés olvasása alatt keblemet eltöltötte, kétségen kívül sem felülmulthatlan lesz külföldi életben. Lelkemből örültem s egyszersmind a büszkeségnek bizonyos nemek szált meg, most így látom jellemezve a magyart.

(Folytatása következik.)

a kormánynak az a kötelessége, hogy választását fügessze föl attól, mit fog elérhetőnek tapasztalni az egyik, vagy a másik vagy a harmadik uton, és a mely uton a legtöbbet fogja elérhetni, azt kell majd elfogadnia, mert ez a kötelessége. És mert ezt ma nem lehet még megmondani, mert hisz ez a tárgyalásoktól függ, nagy hibát követne el a kormány ha ma azt mondaná, hogy a három közül ez, vagy amaz, az egyedül lehetséges, melyhez ragaszkodik. Azt azonban tartózkodás nélkül meri állítani, hogy egy oly ország, melynek területe, népessége, forgalmi viszonyai, hitel szükségletei olyanok mint a miénk, egy önálló bankrendszert nem nélkülözhet, ugyan azért föladatának tartja azon előfeltételeket megteremteni, melyek mellett egészséges alapon ezen bankrendszer létesíthető.

Végül a ház tökéletes tájékozása végett konstataja a miniszter, hogy mind az ő saját, mind pedig a kormány meggyőződése is az, hogy Magyarországot igenis megilleti és Magyarországnak saját érdekében követelnie kell egy önálló bankrendszert, törekednie kell, hogy az egészséges és szilárd alapon nyugodjék, minek a valuta rendezése és annak folytán helyreállítása képezi előfeltételét, és ez az, a mivel épen ezért foglalkoznunk kell. Addig is azonban, míg ez elérétnék, az eddigi állapot a nemzeti bankkal, a mint ezt a bankügyi bizottság jelentése találóan festi, fenn nem tartható, ennél fogva a három rendelkezésinkre álló módok egyikével segíteni kell, hogy elérjük azon célt, melyet Trefort hat. javaslata találóan tűzött elénk. Hogy melyik uton? ez a lehetőségektől függ, attól, hogy melyik uton, mennyire tudunk menni, és miután ez nem csak magunktól függ, azt, melyik utnak adunk elsőseget, ma megmondani nem lehet, és ő épen abban látja e határozati javaslat előnyét, hogy nem zárja ki a lehetséges módok egyikét sem.

Pest, 1872. febr. 14.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Becsés lapjának ez évi 11-ik számában Háromszéki aláírással Seps-Szent-Györgyről egy viedki levél jelent meg, a mely csekély személyemmel foglalkozik. —

Miután a 12-ik számban megjelent ilyennemű, de más felfogással irt levélre tett szerkesztői megjegyzésből látom, hogy a „Nemere“ e kérdést nyílt kérdésnek tekintí: engedje meg, hogy tehessem meg az ellenem irt levélre észrevételeimet, és röviden mondjam el ez ügyben véleményemet.

Háromszéki ur nem tudja elképzeltetni senkivel, hogy én ellenzéki ember létemre, miért vágyodtam az ellenpárti kormányzat fizetésére. Én arra soha sem vágytam. A törvényhatóságok szolgálatába lépni elsőszőr is nem volt és nem lesz pártkérdés; másodszor pedig a többi hivatalnokot sem, de törvényhatósági hivatalnokokat épen nem fizeti az ellenpárt, hanem fizeti a polgárság összessége, párt, vallás és nemzetiségi különbség nélkül adójával.

De Háromszéki ur ezeket feledve, gyanúsítja párt-hűségemet és egyenesen azzal vádol, hogy engemet csupán az 1,200 ft. fizetésnek elnyerése vezérelt; vádol továbbá, hogy ettől elesvén, később a lapokban felgyújtottam a kasztszellemet, hogy világánál leolvashassam a fizetést az ivről.

Már hogy mi szükségem lett volna nekem később azon lángra, a minek világánál előbb akartam olyan tárgyat leolvasni, a mi rám nézve már akkor megvolt sem misülve? ezt csak Háromszéki ur logikája tudja megmagyarázni. Saját szavaival czáfolja meg ön ellenem tett gondatlan vádját, mikor azt mondja, hogy én 1872-nek elején felszítottam az osztálygyűlölséget azért, hogy 1871-nek a végén ez által főjegyző lehessék.

Vastag tévedésben tetszik lenni, midőn így fogta fölön az én törekvésemet. Mert hogy továbbá nem a pénzvágy vezetett, arra legyen elég tudnia, hogy nekem jelenleg s akkor is Pesten szerény irodalmi munkásságomból több jövedelemem s mindenestre kényelmesebb állásom van és volt, mint volna a főjegyzőség által.

Hogy elhűségemet gyanúsítja? ezt igen rossz tréfának veszem tőle; mert hiszen nézze meg a lapokat: épen a választások előestéjén keltem ki legerélyesebben a köpenyforgatók ellen, s akkor mondtam ki, hogy ily emberekkel szemben, ha nem volna is, teremteni kellene Háromszéken egy tisztességes ellenzékét. E mellett a privat uton történt alkudozásokra mindig ez volt válaszom: „Kérjenek tőlem mindent, mi hatalmamban áll, —

csak elveimet és meggyőződésemet ne; mert azokat nem hogy egy főjegyzőségért, de még egy istenségért sem adnám oda!“ Ez discretio dolga; de ha Háromszéki ur meggyőződést akar szerezni róla; akkor az illető igen t. jobboldali ur privatim szolgál vele.

Mindezeket nem teszem, ha a szürömön egyet fordítani akartam volna; — bár tudom az ön szavai szerint, hogy ott „egy megtért mindig elnézésrel fogadtatik.“ De nekem egyéni nézetem, hogy ez inkább lenézés lehet csak. Én legalább csak lenézni tudnám az oly férfit, ki politikai hitét bármiért eladja, megtagadja! Különbén a felfogástól függ.

Nincs Háromszéken egy ember is a kinek igéretet tettem volna a megtérésre még csak távolról is, nincs Háromszéken egy ember is, a kit kértém volna a főjegyzőségért csak egy szóval is.

Ha van: álljon elé és mondja nyíltan a szemem közé! —

Nem. Én birtam s bírok a törvény szabta qualificatióval s ezért feljogosítva éreztem magamot arra, hogy mint e szék fia folyamodásomat beadjam és magamnak állást szerezni törekedjek.

Azt hiszem, hogy erre volt jobbágy, volt katona és volt kiváltságos osztály fia egyiránt fel vannak jogosítva.

Tény, hogy e czélmotól elüttem. Hogy miért? azt most nem kutatom. De ha Háromszéki ur szavai szerint én megtértem volna, akkor párt szempont nem működött ellenem, qualificatióm ellen kifogás nem lehetett, hát aztán miért nem candidáltak?

Én nem akarok erre felelni; csak azt akarom kimutatni, hogy Háromszéki ur esetlen levele szerint úgy kellene kijöni a dolognak, hogy engem egyenesen kasztszempontból mellőztek:

De mendom, én nem akarom ezt a gyanut ébreszteni senkiben; hanem röviden még csak azt jegyzem meg Háromszéki urnak, hogy én az „Igazmondó“ illető számában és máshol sem szólottam kazsthoz, hanem minden rendű és rangu jó érzésű polgárhoz, felhívám őket, hogy a jog, törvény és igazság alapján sorakozzanak a jogtalanság, törvénytelenység és igazságtalanság ellen. Tessék e zászló alá állani! Szívesen fogadjuk Háromszéki urékat is; vagy ha ők kitűzik, mi szívesen alája állunk. Ez nem is párt kérdés.

Hogy aztán kiket számítunk az ellenpárthoz? azt kasztok szerint csak a rossz akarat határozhatja el.

De hiszem, hogy Háromszéki urék egy néhányan ott Seps-Szent-Györgyön szeretnék, ha sikerülne nekik az osztálykérdést, ugy suba alatt élére állítani, s aztán a bajt reánk kenve gyönyörködni, hogy Háromszéken egy pár emberért mily éles farkasszemét néz a nép. De azt gondolom, hogy ennél több esze van a volt kiváltságosoknak, katonáknak és jobbágyoknak egyiránt.

Azt bizony hijában tagadnók, hogy egyesekben megvan az osztálykülönbség elavult és jogosulatlan érzete; de annak a felszításával engem vádolni annyival kevésbé van joga Háromszéki urnak; mert én még mikor ennek a világánál az 1200 ftot leolvashattam volna — az őssel, tehát választások előtt, így szólottam e kérdésben. „A székei ipar, kereskedelem és kivándorlásról“ tartott igénytelen felolvasásomban:

„Hulljanak le köztünk a familiaris kasztrendszer válaszfalai, vesszen ki belőlünk az egymásiránti kicsinyes féltékenység, álljunk közelebb egymáshoz, nézzünk bizalommal egymás szemébe! — és legyen meg nálunk a társulási szellem hatalma, melynek erejével alapítsunk egyleteket, állítsunk népbankokat, kisegítő, takarékos és más pénztárat; ezek segedelmével s részvényenkint összeteeendő filléreinkkel építsünk gyárakat, nyissunk iparműhelyeket és bányákat!“

Most is ezeket mondom, a mikből józan gondolkó zásu embernek lehetetlen át nem látnia, hogy mily ferde felfogással vett Háromszéki ur tollat kezébe, mikor csekély személyemre oly nagy vádatot emelt alaptalanul.

Hogy baj van Háromszéken ezt én is érzem, tudom, de ezért nem osztályok, hanem clique-k, szövetségek a felelősök, melyek a haladás kerekébe kapva, azt megátolni akarják, kik a képzettségnek, szorgalomnak osztálykülönbség nélkül elébe állni látszanak. Mert nem csak engem mellőztek a tisztujtásnál; de mellőztek minden volt osztály fiából teljesen jogosultakat.

Én a mint épen Háromszéki ur által megtámadott cikkeimben is kifejeztem csak egy osztályt ismerem, a képzettek és jellemesek osztályát.

Adná isten, hogy csak ez egy osztály legyen Háromszéken!

Bevézsem leveletem azon tréfával, a mivel Háromszéki ur végezte az övét. Azt tetszik mondani, hogy ha én haza megyek, majd tapasztalni fogom, hogy önök nem szeretnek bogár után indulni.

Nekem ugy tetszik, hogy már ott méltóztatnak lenni, a hova bogár után szokás jutni.

Bakcsi Ferencz.*)

V i d é k.

Sepsi-Szent-György 1872. febr. 14.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A „Nemere“ 12-ik számában egy Brassóban folyó év február 10-ikén kelt „Litterati“ aláírással ellátott cikk jelent meg, melyben a s.-szt.-györgyi kir. törvényszék tüntetéssel vádoltatik, mivel állítólag ehez egy pötbíró Onitiu ur által román nyelven szerkesztett jegyzőkönyv terjesztetett be.

Hogy Onitiu vizsgáló bíró ur — nem egy hanem eddigelé két jegyzőkönyvet vett fel román nyelven igaz, — még pedig egyet január 31-én gyujtás által megkárosított id. Ghitza Sidonnal, mint a ki a jegyzőkönyv tanúsítása szerint keveset ért magyarul, és beszél csak románul; — a másodikat febr. 2-án súlyos testi sebzéssel, vádolt Siorbánu Miltonu alui Ivároival, ki is a jegyzőkönyv tanúsítása szerint, csak románul tud, míg ellenben Luka Juonnal — habár ez is román, a jegyzőkönyvet Onitiu ur magyarul vette fel, mivel vádlott Luka Juon ki nyilatkozta, hogy a magyar nyelvet bírja. Ezen eljárása Onitiu urnak a törvényen alapszik, és törvényszerű eljárás sem tüntetésnek nem nevezhető — sem pedig ahhoz „vakmerőséggel határos bátorság“ nem szükséges. —

Az idézett cikk azon része ellenben mely azt állítja, hogy ezen jegyzőkönyvek a kir. törvényszékhez terjesztettek be valótlán, mert azok, mint erről meggyőződtem még mindig vizsgáló bíró Onitiu asztalán vannak, következőleg a törvényszéknek erről még tudomása nincsen, s így a gyanúsítás és vád alaptalan.

Ezen jegyzőkönyvek azonban midőn a kir. törvényszékhez befognak adatni, — általa mint a XLIV.-ik törvényezikk 8-ik §-a értelmében szerkesztettek, bizonynyal el is fogadtatnak.

Nesztor József,
királyi ügyész.

Sepsi-Szent-György, 1872. febr. 18 án.

Háromszék törvényhatósága tisztviselői által, a háromszék — felvidéki inségesek segélyezésére rendezett táncvigalom f. hó 12-én tartatott meg

A meghívójegyek idejében lett kibocsátása folytán — tekintve a célt: szenvedő embertársainkon segíteni, nagy közönségre számítottunk. A kevés számú, de válogatott közönség, ép azért oly kedvesen és fesztelenül mulatott, hogy ez estély méltán számítható a farsang legsikerültebbjei közé. Meg is tett a rendező bizottság mindent, hogy ez estvét élvezetessé tegye. A cs. kir. 2-ik számú huszárezred tisztjei közül is többen, közönségünket megjelenésükkkel megtisztelvé: jól esett, a társas körünkben oly régóta nélkülözött huszár egyenruhát ismét láthatni! Jöttek ők, de Caesarként győztek is ám — ezutal nem a csatatéren, hanem a nők szívében, nemcsak a velök tánczó, hanem a nem tudni mi okból (mert csak nem a huszár tiszték elől?) a karzatra menekült nagy számú nők szíveiben is; — kik örökre bánják, hogy a Sönyi főhadnagy által oly páratlan renddel vezetett cotillonban nem tánczolhattak. Győzők jutalmukat a nőktől várhatván, nekem csak annyi jut, hogy nevöket közzéadjam: százados Mihály, főhadnagy Sönyi, Kral, Vogler és Simon hadnagyok; ugyszintén a háromszéki honvéd-zászlóalj tisztjei közül Almási és Bacsoni hadnagyok, ugy Durai cs. kir. hadnagy, kik mindannyian emelték a balsikerét.

Az estélyt megjelenésük által kedvessé tették: gróf Kálnoki Dénes főispán, gróf Kálnoki Imre, gr. Nemes János és gr. Nemes Jánosné; Brassóból többen: Maurer

*) Midőn méltányosság tekintetéből helyet adunk Bakcsi ur cikkének, egyszersmind örömünket fejezzük ki a felett, hogy ő is elitéli a háromszéki szerencsétlen osztály-versenygést.

Lapunk czélja ügyek emelése, nem pedig üzlet; épen azért pusztán személyeskedő cikkeket föl nem veszünk sem Bakcsi urat, sem más illetőleg. Hogy mégis fölvevünk azon cikket, mely az ő működését kárhoztatta, annak oka az, hogy hitelesnek látszó helyről voltunk ugy értesítve, miszerint Bakcsi ur az általunk nem olvasott „Igazmondó“-ban épen osztálygyűlölségre izgat. A nyilvános rendreutasítás tehát nem Bakcsi Ferencz-nek, hanem egy állítólagos néplázitónak szólt.

Épen azért ismételjük, hogy örömünkre válik Bakcsi urtól ezen, a kasztszellemet velünk együtt kárhoztató, nyilatkozatot közre adni.

Levelezőnktől, ha kívánni fogja, egy tárgyilagos rövid megjegyzést fölveszünk; azzal ez ügy személyes részét befejeztük.

Szerk.

István, Maurer Mihály, stb. stb. — A tánczestélyen megjelent nők és többi urak nevei felemlítését, azoktól elnézés kérése mellett mellőznöm kell; mert az, e becses lap hasábjain igen nagy tért venne igénybe. Hanem annyit még is kell megemlítenem, hogy a magyar ruha, a katonaságot kivéve, nőknél egyáltalában nem, férfiaknál pedig alig kettőnél volt képviselve.

A tánczvizgalom összes bevétele: — 269 frt. 70 kr. Ebből felülfizettek: gr. Kálnoki Dénes 10 frt. és 1 dr. cs. aranyat, gr. Nemes János 20 ftot, gr. Kálnoki Imre 5 frt. ftot, Simon Endre 1 dr. m. aranyat, Fejér János ny. százados 2 ftot, Bartha János 2 ftot, Tamási György 1 frt., Bogdán Andrásné 1 frt.

Kiadás 256 frt 13 kr.
Tisztajövedelem 13 „ 57 „
mely a segélyezendők közti kiosztás végett a szék alispánjának átszolgáltattott. T i h a m é r.

Német lapok szemléje.

A „Kronstädter Zeitung“ 28-dik számában a nagy német-nemzet barátságát sőt védelmét is ajánlja a nagy magyar birodalomnak; mi pedig ajánljuk a Kronstädternek, hogy ezzel ne törődjék, mert hisz a nagy német nemzetnek minden tökéletes egyesülése dacára, még bel bajai is vannak.

Az 1872-ben Berlinben megjelent „Militärische Blätter“ 1. füzetében a következőket olvassuk:

Az egész német birodalmi alkotmányának leginkább sebzett oldala a bajor különlegesség — a hadügyet illetőleg, — és épen azon spháraban, melyben az egység a legsürgősebben szükséges, van az a leglényesebb tárgyban megrongosolva.

Valóban két német birodalmi hadsereg van: egy porosz-német és egy bajor, és a kettő közti különbség nem jelentkezik egyedül a jelvények, övek vagy csakis egyenruhák külső jelmezében, de még a legfontosabb elemekben a hadszervezetben is. stb. Katonailag eltérőleg mind azon fájdalmat, melyek a különlegességet valóban constatahatónak teszik — így folytatja:

„Inkább látnak volna, hogy Bajorország csatlakozása létre se jött volna Versaillesben, minthogy most ezen tényé vált félszükség létezzék. — A német birodalmi ügyeket intéző államférfiut Versaillesben bizonyára magasb érdekek vezették, melyeknek kedvéért Bajorország félszükségével szemben oly áldozatot hozott, és ezen érdekekkel szemben mi is örömet meghajlunk, de azon óhajunknak még is adunk kifejezést, vajha ily concessiók ne lettek volna létre hozva stb.

Látja Kronstädter ur! a porosz németek souverain szövetségessel szemben sem tűnnek privilegizált különzködést, és ön azt hiszi, hogy a magyar birodalom önök különzködését elnézendő? — csatlakozik ön!

Politikai szemle.

A bécsi alkotmánybizottság e hó 17-iki ülésében két egymástól eltérő irányt tünt fel; az egyik frakció tulajdonosnak találja a Galicziának tett engedményeket, míg a másik csak azon esetben hajlandó egyáltalában engedményeket adni a lengyeleknek, ha ezek a választási reformot elfogadják. A miniszterium még nem nyilatkozott. — A tárgyalások egyhamar még nem érnek véget. —

Párisi táviratok szerint a kapitulációkat vizsgáló bizottság okmányokat kapott Londonból egy Bismarck és Bazaine tábornagy közt folyt levelezésről, melyek az utóbbi erősen kompromitálják.

A honapartista propaganda miatt parlament körökben nagy az aggodalom.

A jobbközép, valamint a jobboldal programja, az alkotmányos monarchia alapelveit hangsúlyozza, azonban csatlakozik a köztársasággal teendő loyális kísérlethez. — A szélső jobboldal elfogadja a jobboldal programját.

V e g y e s.

(Az „Ostgrenze“) 6-ik számában hazafias hangon irt vezércikk leczkéli meg azokat az élődiéket, a kik hazánk kenyerén táplálkozva arra fordítják tehetségüket, hogy a külföld — névleg Németország számára áruba boesássák ezt a hazát, és a német közönség előtt a lehető ocsmány rágalakkal gyalázzák a magyar nemzetet. Tárgyat az „Ostgrenze“-nek a „Deutsche Zeitung“ némely cikke szolgáltatta, a melyhez hasonló cikkezést igen helyesen bélyegez h a z a r u l á s n a k. Ha így fogja forgatni magát az „Ostgrenze“ mint ezen cikkekkel elkezdette, akkor valóban lézagot tölt be, és élete lesz.

(Az esküdtzék előtt) e hó 15-ikén tárgyalatott Andrassy Gyula gr. sajtópöre Popovics István a „Zastava“ című szerb lap szerkesztője ellen. A „Zastava szerkesz-

tője ugyanis egy múlt évi jun. 9-ikén kelt cikkében azal vádolta Andrassy Gnula grófot, hogy a Mihály szerb fejedelem ellen elkövetett gyilkossági merényletnek ő a szerzője.

Vádolt Popovics István az ellene emelt vádban az esküdtek által vétkesnek mondatván ki, a sajtóbírótság út 1 1/2 évre 500 frt. pénzbírságra, 46 frt. 20 kr. perkoltségs a rabtartási költségek megtérítésére ítélte.

(A kir. igazságügyminiszter) a brassói e. f. kir. törvénytörvényszék területén bírósági végrehajtókká, és pedig a brassói törvénytörvényszék mellé: Badendorf György ügyvédi irnokot és Immer Frigyes csernátfalvi jegyzőt; a brassói járásbírótság mellé: Langer Ede brassói lakost; a hosszufalvi járásbírótság mellé: Lázár András bácsfalvi jegyzőt és Brandschott Frigyes pürkereci jegyzőt;

a sepsi-szt-györgyi e. f. kir. törvénytörvényszék területén bírósági végrehajtókká és pedig a törvénytörvényszék mellé: Kalkuti Adám volt törvénytörvényszéki ülnököt; a s.-szt-györgyi járásbírótság mellé: Nagy Miklós volt egyesbírótsági irnokot! a baróthi járásbírótság mellé: Szász György volt baróthi egyesbírótsági irnokot;

a kézdi-vásárhelyi e. f. kir. törvénytörvényszék területén bírósági végrehajtókká és pedig a törvénytörvényszék mellé: Hilibi Gál István nyugalmazott járásbíró; a kézdi-vásárhelyi járásbírótság mellé: Vitályos Lajos volt megyei levéltárnok; a kovásznai járásbírótság mellé: Hamar Lajos kovásznai birtokost nevezte ki.

(A képviselőházban) e hó 16-án Tisza Lajos közl miniszter felel Bömches Frigyesnek m. évi decz. havában a magyar keleti vasut felett a román kamrában folyt tárgyalások miatt hozzá intézett interpellációjára kijelenti, hogy a mit a román kormány a román kamra elé terjesztett, arra nézve nem vállalhat felelőséget, de igenis elvállalja arra nézve, hogy a magyar kormány a magyar országgyűlés elé nem fog oly egyezményt terjeszteni, mely Magyarországra nézve hátrányos lehetne.

(Uj képviselő.) A közelebbi köhalni képviselőválasztásnál Bauszner Guidó választatott meg országgyűlési képviselőnek Schreiber Ferencz ellenében.

(A bécsi közös hadügyminiszteriumnál) közelebb e hó 17-ikétől egy vegyes bizottság ülészik, melynek feladata az egy évi önkénytesekre vonatkozó törvény módosításaira nézve, melyeknek néhány czélszerűtlen s mai nap meg nem állható, a korszellemnek meg nem felelő pontja van, javaslatokat ajánlani. Tanácskozási eredményét majd az országgyűlésnek fogják bemutatni. E vegyes bizottságba a honvédelmi miniszterium részéről is több képviselő megy Bécsbe.

(Báró Eötvös József emlékszóra) javára a magyar földhitelintézetnél beérkezett gyűjtőivek jegyzékének második közleménye szerint — az első közleménnyel együtt 14.824 frt. 32 kr. o. é. és 523 frt. 65 kr. érték vegyes pénzben van följegyezve.

(A végítélettel) fenyegetik a világot s ez a csapás már augusztus 12-én fog bekövetkezni. Platamour genfi csillagász szerint ugyanis egy roppant s minden eddiginél nagyobb üstökös rohan a föld pályája felé, s azt épen ott és akkor fogja érinteni, hol és midőn a föld is majdnem legnagyobb sebességgel fog elrobogni. — Az összeütközés tehát nem szemközt, hanem oldalvást fog történni, t. i. akként, hogy az üstökös a közvetlenül előtte elillanni akaró földet, az ekklipszisre függőleges vonal irányában kívülről fogja megrohanni, minek, habár az összeütközés — mivel nem szemközt fog történni — csak félerejű lesz, mégis az lehet a következménye, hogy ezen megrohanás vagy iszonyuan megviseli a földet, vagy mi még rosszabb és hihetetlenebb, ki fogja verni földünket a nap körüli utjából. E szomorú alternativa mellett csak az a remény marad a nevezett tudós szerint, hogy valamely másik bolygó vonzereje az üstökösöt s ezzel a végveszélyt elhárítja a földről, a mikor is az a másik bolygó fogna oly helyzetbe jutni, mint a melyet főnebb kifejtettünk.

K ö z g a z d a s á g.

Megjegyzések

Bakcsi Ferencznek a székely iparról, kereskedésről és kivándorlásról a pesti Népkörben felolvasott s utóbb külön is kiadott munkájára.

A múlt hetekben S.-Szt Györgyön jártomban egy ur átada egy füzetkét, mely nem más, mint Bakcsi Ferencznek elébb megnevezett műve, s mely Háromszéken a tisztviselők választása előtt és alatt ingyen osztatott szét minden embernek.

Igen nagy érdeklődéssel vevém kezembe, mivel hogy én is tős gyökeres székely születés vagyok, — életpályára nézve pedig iparos és kereskedő.

Ezzel a könyvecskével azonban csak a bajomat gyűjtöttem meg, mert sok olyan állítást találtam benne, a mit szó nélkül nem hagyhatok sem mint székely ember, sem mint brassai polgár.

Bakcsi ur a székelyeket is olyan nyomoruságos szíben mutatja be, — Biassót olyaténképen vádolja a székelyek miatt, hogy ezen állításai a valósággal nagy mértékben ellenkeznek.

Apámról maradtott ősi birtokomat sok nyomoruságom között is megtartottam; isten segítségével és saját igyekezetem után Brassóban is birtokos polgár lettem. Én igazán járatos vagyok mindabban, a miről Bakcsi ur beszél. Azon kívül Európának igen sok országában megfordultam; az ipar és kereskedés felől mindenütt megjegyzéseket tettem. —

A mit irok, a tiszta igazságért irom; nem pedig azért, hogy hivatalt vagy követséget keressek. Ezt mindenki jól tudja, a ki engem ismer.

Most már áttérek a Bakcsi Ferencz ur állításainak megczáfolására.

A fent irt ur már a bevezetésben jajveszékelve hívja fel a székelyeket, hogy lássanak utána szerencsétlenségük okának, mielőtt nyomor csavarta könnyeik miatt még tisztán láthatnak.

Azt állítja, hogy a nemesebb értelemben vett civilizatióknak csak árnyoldalai tűnnek fel a székelyföldön; a civilizatiótól az által vannak elzárva a székelyek, hogy a szomszédaiak oláhok és szászok.

Állítja továbbá, hogy a székelyföldnek majd semmi ipara és kereskedése sincs; a pénzről csak egy néhány uzsorást tud; a nép csere eszközökre van szorolva.

Ugy találja, hogy a székely nép egykor módosabb állapotban lehetett; a mit onnan következtet, hogy a Maros, Küküllő, Olt és Feketeügy ingoványos térei ma nincsenek szántás — vetés alatt.

A kereskedésről azt állítja, hogy a székelyföld kereskedése Moldva-Oláhország felé a só és dohány csempészetten kívül néhány szekér lencsére és deszkára szorol.

Ezen elmecevészett állapot okául egyenesen Brassót tünteti fel — mondván, hogy Brassó az a székelyföldre a mi Anglia a continensre nézve: kereskedelmi zsarnoka. Mert minden készítményét és terményét Brassóba viszi a székely, a mit ott a szászok megvesznek jó olesón s visszaadják jó drágán. A székely századokon át Brassónak dolgozott, és azon város a székelyeken vett nyereségből épül. —

A kivándorlásról azt állítja, — hogy kivándorlás nem is létezik, csak kicsavargás. Ő szerinte ennek előtte igen jól fizették Oláhországban a bojárak, főként a kocsisokat, szolgálókat és szobaleányokat; ennek következtében aranyokkal és selyemruhában jártak haza látogatóba. A nagy jólétnek hire futamondván — annyira özönlöttek oda, hogy most ott is lejárt. De azért most is sokan csavarognak ki, és rongyosan térnek vissza: a nők selyemruhában ugyan, de rossz erkölcsökkel, kapa — kasza, rokka — konyha kerüléssel. Diesüilt Eötvösünknek a volt terve, hogy ipar által tartsa meg a székelyt hazájának; de Bakcsi ur ezt nem helyesli, mert az ő állítása szerint a székely nem alkalmas tyrolói és svajczi fa — faragásokra stb.

Azzal végzi felolvasását, hogy tulment az élébe szabott határokon; a mely állítását nagyon helyeslem.

Többet is hozhatnék elé, harcmenyiből is kimutathatom, hogy Bakcsi ur 80—90 mértföldre a székely földtől inkább saját phantasiáját irta le mint a valóságot. Mert mondja meg kérem, hogy minő nyomort s könnyeket látott a székely nép között, és minő sebeket kíván gyógyítani? Az erőteljes munkaképes és kitartó székely népet ön csakugyan olyan szíben tünteti föl azoktól 80—90 mértföld távolra, hogy ha az úgy volna, akkor méltó volna a szájalomra. De győződjék meg Bakcsi ur, hogy az nem áll, miket ön állított, és a székelyek korántsem szájalomra méltók. Mert azt minden elfogulatlan és a viszonyokat ismerő egyén beláthatja, hogy Erdélyben akkora területen — minőt a székely bir — és oly tömörült lakosság közt, anyagilag jobb helyzetben egy nép sincs — mint a székely. Ha minden embernek nem termik is gabonája, az még nem épen életfeladat, mert van szorgalma és meg tudja keresni szükségletét. Ama képzelt nyomorral szemben csak gondolja el ön, hogy e hazának mely népe van annyira hozzá szokva a jó életmódhoz mint épen a székely. De akár tekintsen tul a haza határain és nézze meg, hogy erőteljesebb, munkaképebb, élénkebb és szebb kinezésű népet hol talál mint a székely. Állitom hogy sehol.

Már pedig azon ijjesztő sebek — miket ön lát — ha élne a nép testén, akkor az említett tulajdonai tagadhatlanul nem volnának meg a székelyeknek.

Hogy diesüilt Eötvösünk mily ellenkezőleg ítélte önel szemben — bárha ő nem volt székely, álljon itt azon nyilatkozata a mit Brassóba teve, midőn utószor bentazta a székely földet: ha a magyar birodalomban a magyarok mind olyanok volnának mint a székelyek, akkor volna értelme a közönség nem létének. Ezen önzetlen tiszta nyilatkozattal szemben épen székely ember teszi ki a székely népet a világ szájalomra. K á s z o n i I s t v á n.

(Folytatása következik).

Legujabb Kombináció

részvényekben, melylyel most a t. cz. közönség elé lépek, 2 csoportból, négy-négy legjobbnak ismert sorsjeggyel áll, melyeknek évenként 32 huzásuk van és a befizetés tartama alatt 48 frt. kamatot hoznak. Ez oly összeállítás, mely minden eddigieket felülmul és még semminemű intézet-, bank- vagy váltóháztól nem nyújtatott; miután még a nagyszerű nyeremény-chance-ok és óriási kamatélvezet mellett kötelezem magam a B. csoportban foglalt 1860-iki sorsjegyet, ha sorozata kihuzatik, 450 frttal visszaváltani. Így tehát minden résztvevőnek minden esetben 100 frt. készpénze és külön 3 eredeti sorsjegye marad tiszta hasznul.

A. csoport:
 1 magyar díjsorsjegy, évenként 6 huzás, főnyeremény 250.000 frt. o. é.
 1 telyesen befizetett 400 frcos török sorsjegy, évenként 6 huzás 600.000 frc.
 1 braunschweigi 20 talléros sorsjegy, évenként 4 huzás 80.000 tallér.
 1 szász-meiningeni sorsjegy, évenként 3 huzás 25.000 frt. ezüstben.

E csoport évenként 6 frt. kamatot hoz és 17 huzása van: fizetendő 16 részletben 20 forintjával.
 33 „ 10 „

B. csoport
 1 1860-iki államsorsjegy, évenként 2 huzás, főnyerem. 200.000 frt. 60.000 frt.
 1 telyesen befizetett 400 frcos török sorsjegy, évenként 6 huzás.
 1 braunschweigi 20 talléros sorsjegy, évenként 4 huzás.
 1 szász-meiningeni sorsjegy, évenként 3 huzás.

Ezen csoportnak évenként 10 frt. kamatja van és 15 huzása 17 részletben 20 forintjával.
 35 „ 10 „

Mindkét csoportnak évenként 32 huzása és a befizetés alatt 48 frt. kamatja van.
 Még meg kell jegyeznem, hogy mind a két csoportnál a résztvevő az első részlet lefizetése után egyedül játszik az egész nyereményre s nem kell ez utóbbit mással megosztani.
 Huzási sorozatok ingyen küldetnek és minden nagyobb nyerő táviratilag értesítettik.
 Vidéki megrendelések utánvéttel eszközöltetnek.

FISCHER M. L.

váltóháza a „Fortunához“, hatvani-utsza 16. szám Pesten.
STEINER ARMIN Fischer M. L. bankházának vezér-főügynöke.

A legmerészebb REMÉNYEIMET FELÜLMULTA!

Az 1860-iki Rothschild-sorsjegyeknek február 1-én történt kisorsolása. Legujabb játéktervemből több, mint 130 részletív sorozata kihuzatott. Miután lekötöttem magamat a részletív szövegében, a sorozattal huzott sorsjegyet 450 frttal visszavenni, ezennel felszólítást intézek legujabb kombináció mindazon szerencsés tulajdonosaihoz, sziveskedjenek a részletleveleket az illető nyugtákkal vagy postai vevényekkel hozzám beküldeni, mely esetben az abban megírt 3 drb eredeti sorsjegyet ingyen úgy a maig befizetett összeget kamatjaival, s azonkívül még 100 forintot haszon gyanánt fogok kifizetni.

Ezen szerencsés eset által fölbátorítva, folytatom tehát a legujabb játéktervemet, és kérem a netáni megrendeléseket mennél hamarább hozzám juttatni, mert a sorsjegy folyton emelkedése miatt, én is kényszerítve leszek a kötjegy árát feljebb emelni.

Február 15-én lesz az 1870-iki magy. díj-kölesönsorsjegyek huzása, kedvességük miatt a legujabb játéktervembe sorsjegyet is felvettem. Tíz forint, mint első részlet lefizetése után, kiki teljes tulajdonosa az ezen részletívekben megnevezett 4 sorsjegynek, és nem osztozik senkivel a nyereményben.

Ismert jelmondatom: „Csak Fortunánál található a szerencse“ most is fényesen bebizonyult.

Fischer M. L.

váltóháza a „Fortunához“ Pesten, hatvani-utsza 16. szám.

Steiner Armin Fischer M. L. bankházának vezér-főügynöke.